

Prof. Stanisław Trybuła

(1932-2008)

Stanisław Trybuła urodził się 2.01.1932 r. w Rafałówce (obecnie Ukraina). Do gimnazjum i liceum uczęszczał w Rypinie, ale maturę w 1950 r. zdał jako ekstern w liceum im. Kopernika w Toruniu, po czym rozpoczął studia matematyczne na Uniwersytecie Toruńskim. Ukończył tam studia I stopnia, a następnie przeniósł się na studia matematyczne II stopnia do Wrocławia. W 1955 r. uzyskał tytuł magistra na podstawie pracy z teorii gier. Jego opiekunem był Hugo Steinhaus. Zajmował się rachunkiem prawdopodobieństwa, statystyką matematyczną oraz zagadnieniami z teorii funkcji decyzyjnych. W latach 1956-59 był aspirantem w Instytucie Matematycznym PAN. W 1959 r. został kandydatem nauk matematycznych. Doktorat, na podstawie rozprawy *O minimaksowej estymacji*, obronił w 1960 r. Promotorem doktoratu był H. Steinhaus. W latach 1959-1968 pracował w Katedrze Matematyki Politechniki Wrocławskiej, z przerwą 1962/63 na studia uzupełniające w University College w Londynie, gdzie współpracował z prof. Bartlettem. Habilitował się w 1968 r. przed Radą Naukową Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego na podstawie rozprawy *Plany sekwencyjne i zmienne losowe*. W latach 1969-1971 współpracował z Instytutem Energetyki, później przekształconym na Instytut Automatyki Systemów Energetycznych, w którym był kierownikiem Zakładu Teorii Sterowania, a następnie Zastępcą Dyrektora d/s Badań Podstawowych. Wspólnie z inżynierami rozwiązał problem identyfikacji i optymalnego sterowania połączonymi systemami energetycznymi krajów RWPG. W 1971 r. powrócił do pracy w Instytucie Matematyki, gdzie objął stanowisko kierownika Zakładu Statystyki Matematycznej. Przez pewien czas kierował Studium Doktoranckim. Kształcił inżynierów i matematyków. W 1973 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1988 r. profesorem zwyczajnym nauk matematycznych.

Wypromował 14 doktorów. Opublikował 102 prace samodzielne i 38 współautorskich. Szczegółową bibliografię dorobku S. Trybuły można znaleźć w artykułach i opracowaniach jego uczniów: *Wiadomości Matematyczne* 45(1), s. 119-131, *Matematyka Stosowana* 11(52) 2010, s. 57-116, *Pryzmat* 221, maj 2008, s. 38-39 oraz R. Duda, *Matematycy XIX i XX wieku związani z Polską*, Wyd. U. Wr., 2012, s. 485-486.

Rezultaty, które cenił sobie najwyżej, uzyskał w zagadnieniach teorii estymacji i analizy sekwencyjnej. Wyznaczył efektywne plany sekwencyjne estymacji nieznanymi parametrami oraz funkcji efektywnie estymowalnych dla procesów stochastycznych o przyrostach niezależnych z czasem ciągłym (*Sequential estimation in processes with independent increments*, *Dissertationes Mathematicae*, 60, 1968). Rezultaty dotyczące wyznaczania minimaksowych procedur opublikował m.in. w pracy *Some investigations in minimax estimation theory* (*Dissertationes Mathematicae* 240, 1985). Swoją wiedzę na temat gier czasowych podzielił się w książkach napisanych wspólnie z Tadeuszem Radzikiem: *Gry czasowe* (2003) oraz *Gry wyboru momentów działania* (2007), wydanych przez Oficynę Wyd. P. Wr. Swoje najważniejsze wykłady zawarł w książce: *Statystyka matematyczna z elementami teorii decyzyjnej* (Oficyna Wyd. P. Wr., 2001).

Dwukrotnie otrzymał nagrodę Polskiego Towarzystwa Matematycznego im. H. Steinhausa (1987, 1972) oraz trzykrotnie nagrodę państwową (1973, 1978, 1986). Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim OOP (1974), medalem KEN (1985) oraz medalem Zasłużony Nauczyciel (1982).

Był żonaty, miał trzy córki. Grał w szachy i brydża. Brał udział w turniejach tych gier zdobywając najwyższe laury krajowe (dwukrotny mistrz polski w brydżu sportowym). Był autorem systemu licytacji w brydżu. Zmarł 28.01.2008 we Wrocławiu po długiej i ciężkiej chorobie.

Krzysztof Szajowski